

LIP Pleje og vedligehold

FLISER OG KLINKER

Indhold

Henvisninger	2
LIP Bygningsartikler A/S	3
Indledning	4
LIP Eco Clean: Miljøvenlige rengøringsprodukter	5
LIP Plejeserie - 1	6
LIP Plejeserie - 2	7
Hvor og hvornår anvendes produkterne?	8-9
Cementbaserede fugers farve	10-11
Mindre reparationer	
Udskiftning af cementbaserede fuger	12
Udskiftning af flise	13
Reparation af vådrumsmembran	14

Henvisninger:

SBi anvisning 252

Byg- Erfa blad (42) 05 04 11.: Misfarvning af fuger i vådrum

FSO – Fugehåndbogen

LIP Bygningsartikler A/S

NÅR DER BYGGES PÅ KVALITET!

LIP Bygningsartikler A/S med hovedsæde i Nørre Åby, Danmark, har siden starten i 1967 produceret produkter af høj kvalitet til konkurrencedygtige priser. Produktprogrammet var fra starten fliseklæb og fugemasser, der siden hen er udvidet med produkter indenfor gulvspartelmasser, vandtætning, silicone, epoxy, spartelmasser m.m. Alle vores produkter er løbende under intern såvel som ekstern kvalitetskontrol, således at vi altid kan leve op til vores slogan:

LIP - når der bygges på kvalitet!

LIP Bygningsartikler A/S er i dag en international orienteret virksomhed. Som en del af **Bostik** får vi støtten og ekspertisen til at gøre LIP endnu stærkere, men samtidig holde fast i vores vestfynske værdier.

Arbejds miljø og indeklima

Vi har i høj grad fokus på at bidrage til et sundere arbejdsmiljø og indeklima. Derfor opfylder samtlige LIP produkter omtalt i denne vejledning, de strengeste krav til egen emission, og bærer **EMICODE EC1 PLUS** mærket. Denne mærkning er håndværkerens og slutbrugerens sikkerhed og garanti for, at LIP's produkter bidrager til et renere arbejdsmiljø og et forbedret indeklima. Det er vores forhåbning, at vi med denne vejledning kan guide den udførende, såvel som den rådgivende godt på vej i valget af den rette løsning.

Skulle der undervejs opstå spørgsmål, som ikke finder besvarelse i denne vejledning, kontakt:

LIP BYGNINGSARTIKLER A/S på tlf.: 64 42 13 30.

Vi står altid klar med gode råd og kompetent vejledning!

Indledning

GOD FORNØJELSE MED JERES NYE GULV!

Et nylagt og nyvasket flise- eller klinkegulv er en fryd for øjet. Det er en populær overfladeløsning, der egner sig til alle former for rum i både private hjem, og i erhvervsbyggeri.

Med et flise- eller klinkegulv er der mulighed for at designe en løsning med det æstetiske udtryk der måtte ønskes. Samtidig er et klinkegulv en fleksibel løsning, hvor en enkelt klinke kan skiftes, hvis uheldet er ude.

Flise- eller klinkegulve er typisk enormt slidstærke, og er nemme at renholde, og har typisk en lang levetid. Et flise- eller klinkegulv der gives den rette pleje vil forblive flot ud i fremtiden. Sammen med fugerne udgør de en helhed, som man naturligvis ønsker at bevare.

Dette opnåes ved at give gulvet den helt rette forbehandling. Inden man begynder at benytte det - og derefter - er det vigtigt at vedligeholde det med den daglige rengøring. Det er derfor vigtigt at man vælger at bruge de rigtige produkter til henholdsvis grundrengøring, grundbehandling og daglig rengøring.

På de kommende sider beskrives vore produkter, vores anbefaling for brug af disse.

Alle informationer om, eller forslag om anvendelse af **LIP Bygningsartikler A/S** serier af pleje- og vedligeholdelsesprodukter, som vi enten skriftligt eller mundtligt har givet til købere eller brugere af produktet er afgivet i god tro efter vore egne erfaringer og baseret på godkendt praksis og det teknologiske og videnskabelige erkendelsesniveau på tidspunktet for meddelelse af sådanne forslag eller oplysninger, som er afgivet uden garanti af nogen art, og som ikke medfører noget yderligere ansvar for **LIP Bygningsartikler A/S** ud over, hvad der måtte fremgå af den til grund liggende salgsaftale.

Det er købers eller slutbrugers ansvar selv at undersøge eller på anden måde at fastslå, at vore produkter er egnede til den påtænkte brug og i øvrigt at sørge for, at produkterne opbevares og anvendes på korrekt måde i overensstemmelse med meddelte forskrifter og under hensyn til konkrete forhold, således at skader eller mindre tilfredsstillende resultater undgås. Vore udsendte vejledninger opdateres ikke systematisk. Information angivet i nærværende vejledning skal betragtes som vejledende, med mindre andet er angivet.

LIP Eco Clean

MILJØVENLIG RENGØRING

Vi er stolte af at kunne præsentere tre nye Svanemærkede rengøringsprodukter. Med Svanemærket garanterer vi at produkterne lever op til en af verdens skrappeste miljøcertificeringer - det betyder at produkterne passer på mennesker, miljø og klodens ressourcer, gennem produkternes levetid.

Det gælder udviklingen af produktet, valg af råvarer, produktion af varen og påvirkning på mennesker og miljø ved brug. Med LIP F20 Eco Clean Flisevask, LIP G10 Eco Clean Grundrens og LIP K10 Eco Clean Klinkerens kan du gøre rent og samtidig passe på vores sundhed og miljø.

5026 0070

LIP F20 Eco Clean Flisevask

Til daglig rengøring af alle vaskbare overflader - herunder gulve, inventar m.m. Svanemærket produkt, produceret med hensyntagen til miljø uden at kompromis med kvaliteten.

LIP F20 Eco Clean - er et svanemærket produkt, der fjerner snavs og fedt på alle vaskbare flader. Afsætter ingen plejefilm. Er særdeles velegnet til mørke, skinnende gulve. Indeholder ingen farve- og parfumestoffer.

LIP G10 Eco Clean Grundrens

Grundrengøring af særlig snavsede og fedtede overflader. Svanemærket produkt, produceret med hensyntagen til miljø uden at kompromis med kvaliteten.

LIP G10 Eco Clean - er et svanemærket produkt, som effektivt fjerner snavs, olie og fedt. Affedter overflader. Velegnet til køkken- og hovedrengøring.

LIP K10 Eco Clean Klinkerens

Rengør og fjerner lettere kalkaflejringer Svanemærket produkt, produceret med hensyntagen til miljø uden at kompromis med kvaliteten.

LIP K10 Eco Clean er et svanemærket produkt, til afkalkning af bade- og toiletrum, rustfri stål, toiletkummer, brusekabiner m.m. Afrensere syrebestandige overflader for kalk og kombinationer af kalk og smuds. Eliminerer ubehagelige lugtgener og fjerner risikoen for dannelsen af fodsvamp.

LIP Plejeserie

ET NYLAGT OG NYVASKET FLISEGULV ER EN FRYD FOR ØJET

LIP Klinkerens K1

Til fjernelse af cementslør og kalkaflejringer. Selvvirkende og bakteriedræbende. Kan anvendes til afrustningsbade.

Klinkevask K2

Til mætning af uglaserede fliser og klinker. Vaskeplejemiddel uden voks. Afsætter kraftig plejefilm.

Klinkeolie K3

Til uglaserede fliser og klinker. Velegnet til mætning af fliser, klinker og cementfuger. Til mætning af sten- og klinkegulve. Smuds- og kalkafvisende. Fremhæver klinkernes naturlige farver.

Grundrens G1

Stærkt alkalisk rengøringsmiddel. Til affedtning af alle typer underlag. Fjerner fedt og oliebundet snavs.

LIP Plejeserie

ET NYLAGT OG NYVASKET FLISEGULV ER EN FRYD FOR ØJET

Fuge- og Fliserens F1

Effektiv dybderengøring. Fjerner mørke pletter forårsaget af skimmel, snavs m.m. Fjerner og modvirker skimmel og alger. Selvirkende og bakteriehæmmende.

Flisevask F2

Til daglig rengøring af alle overflader der normalt tåler vand. Selvirkende og bakteriehæmmende. Velegnet til hårdt brændte fliser/klinker. Afsætter ikke plejefilm. Modvirker sæbe- og fedtaflejringer.

Sanitetsrens S1

Mildt desinficerende afkalkningsmiddel. Til daglig rengøring. Modvirker kalkansamling.

Fugeforsegler

Forsegler cementfuger mod fugt, kalk og snavs. Inden- og udendørs brug. Bevarer fugens naturlige udseende. Omrystes før brug.

Hvor og hvornår

ANVENDES PRODUKTERNE?

Hvor og hvornår

ANVENDES PRODUKTERNE?

LIP Produktnøgle

Overflade - Bygningsdel

	Håndværkerens grundrensning Afvaskning af fugeslør/ cementslør	Imprægnering og mætning Inden ibrugtagning		Den daglige rengøring	Periodisk grundrensning Kalk, skimmel- og algebelægninger.	Periodisk grundrensning Olie, fedt, sæberester.	Imprægnering og mætning Efter periodisk grundrensning
Glaserede fliser Klinker Mosaik	LIP K10 ECO Clean Klinkerens LIP Klinkerens K1 			LIP F20 ECO Clean Flisevask LIP Sanitetsrens S1 LIP Flisevask F2 	LIP K10 ECO Clean Klinkerens LIP Klinkerens K1 	LIP G10 ECO Clean Grundrens LIP Grundrens G1 	
Sanitetsporcelæn	LIP K10 ECO Clean Klinkerens LIP Klinkerens K1 			LIP F20 ECO Clean Flisevask LIP Sanitetsrens S1 LIP Flisevask F2 	LIP K10 ECO Clean Klinkerens LIP Klinkerens K1 	LIP G10 ECO Clean Grundrens LIP Grundrens G1 	
Uglaserede fliser Uglaserede klinker Tegl	LIP K10 ECO Clean Klinkerens LIP Klinkerens K1 	LIP Klinkevask K2 LIP Klinkeolie K3 		LIP F20 ECO Clean Flisevask LIP Flisevask F2 	LIP K10 ECO Clean Klinkerens LIP Klinkerens K1 	LIP G10 ECO Clean Grundrens LIP Grundrens G1 	LIP Klinkevask K2 LIP Klinkeolie K3
Kalkholdige natursten Terazzo		LIP Klinkevask K2 LIP Klinkeolie K3 		LIP F20 ECO Clean Flisevask LIP Flisevask F2 		LIP G10 ECO Clean Grundrens LIP Grundrens G1 	LIP Klinkevask K2 LIP Klinkeolie K3
Ikke kalkholdige natursten	LIP K10 ECO Clean Klinkerens LIP Klinkerens K1 	LIP Klinkevask K2 LIP Klinkeolie K3 		LIP F20 ECO Clean Flisevask LIP Flisevask F2 	LIP K10 ECO Clean Klinkerens LIP Klinkerens K1 	LIP G10 ECO Clean Grundrens LIP Grundrens G1 	LIP Klinkevask K2 LIP Klinkeolie K3
Cementbaserede fuger	LIP K10 ECO Clean Klinkerens LIP Klinkerens K1 	LIP Fugeforsegler LIP Klinkeolie K3 		LIP F20 ECO Clean Flisevask LIP Flisevask F2 	LIP Fuge- og fliserens F1 LIP Klinkerens K1 	LIP G10 ECO Clean Grundrens LIP Grundrens G1 	LIP Fugeforsegler LIP Klinkeolie K3
Elastiske fuger	Følg Fugebranchen - FSO's: Driftsvejledning for fuger i vådrum.			LIP Fuge- og fliserens F1 Følg Fugebranchen FSO's: Driftsvejledning for fuger i vådrum. 	LIP Fuge- og fliserens F1 Følg Fugebranchen FSO's: Driftsvejledning for fuger i vådrum. 	LIP Fuge- og fliserens F1 Følg Fugebranchen FSO's: Driftsvejledning for fuger i vådrum. 	

Cementbaserede fugers farve

FARVENUANCER

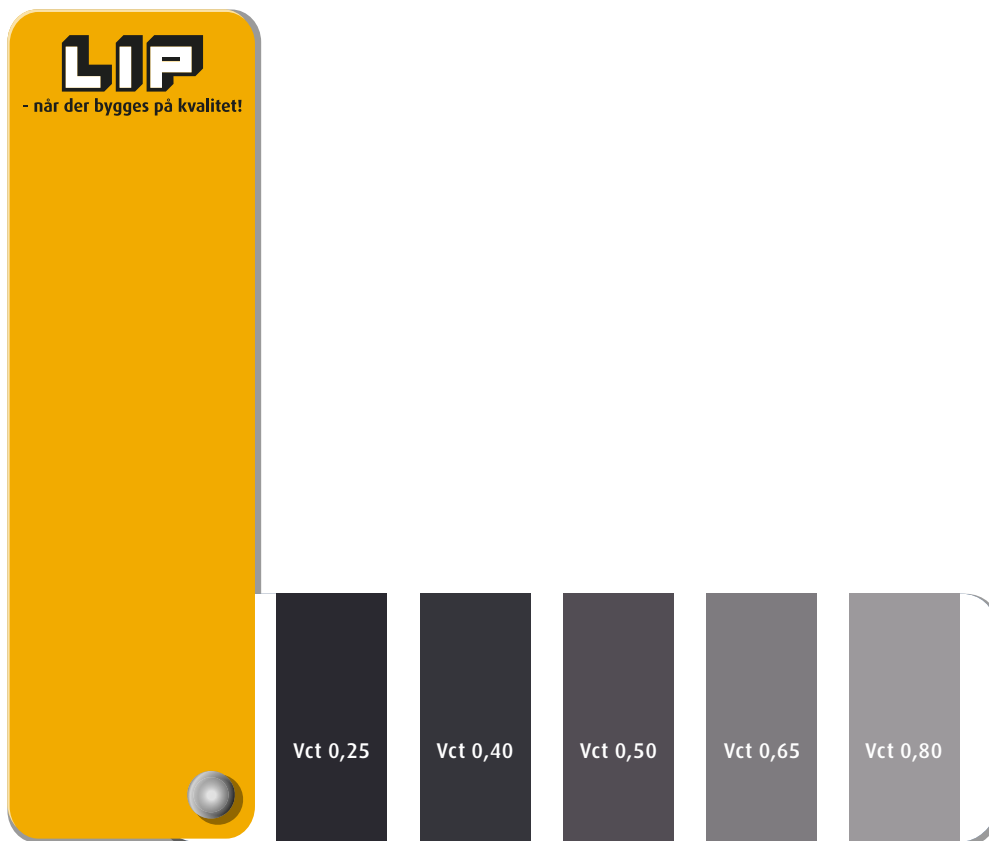
Farvenuancer i cementbaserede fuger kan forekomme, når fugen påvirkes forskelligt under fugning eller afhærdning.

Farveforskelle i fuger kan minimeres ved at tilstræbe følgende:

- Fliseklæb skal være tilstrækkelig hærdet inden fugning.
- Fugebredde og -dybde skal så vidt muligt, udføres ensartet.
- Brug koldt, rent vand og opbevar fugematerialerne tørt.
- Tilsæt aldrig ekstra vand til fugemassen efter blanding.
- Forvand altid stærk sugende fliser grundigt inden fugning, men efterlad ikke vand i fugerne.
- Tillad fugemassen at sætte sig tilstrækkelig inden afvaskning påbegyndes.
- Overskydende fugemasse fjernes med et hårdt opvredet fugebræt med små, tætte porer.
- Anvend helst et viskose fugebræt til afvaskning.
- Brug et minimum af vand under afvaskning af fugerne.
- Fugemateriale, underlag og rumtemperatur skal være mellem 5°C og 30°C.

Kendte årsager til farveforskelle i cementbaserede fugemasser

- Varierende vand til pulver forhold mellem blandinger.
- Varierende temperatur og fugtforhold ved fugning.
- For tidlig fugning efter støbning/pudsning/fliselægning.
- Uens brænding af fliser og uens sugende flisekanter samt delvis glasering på flisekanter.
- Fugning direkte ovenpå afstandsmålere eller flisekryds.
- Mangelfuld fjernelse af ophobet fliseklæb imellem fuger inden fugning.
- Fugning i delvis skygge eller i delvis direkte sollys.
- En overdosering af vandmængde ved blanding af fugemateriale.
- Brug af oliebaseerede produkter til polering af fugerne inden de er tilstrækkeligt afhærdede.
- Manglende henstand af fugemasse i 5-10 minutter, og manglende genoprøring inden brug.

► Blandingsforhold vand/cement

Vct = vand cement tal, som er blandingsforholdet mellem vand og cement.

Cementbaserede fugers farve

FARVENUANCER

Den hyppigste årsag til forekomst af farvenuancer i fuger er uens tørring og hærdning.

Følgende omstændigheder giver hhv. en mørkere eller lysere fugefarve end ønsket:

- Hærdningstemperatur $< +20^{\circ}\text{C}$ = lysere fugefarve.
- Hærdningsfugtighed $< 70\%$ = lysere fugefarve.
- For meget tilsat blandingsvand = lysere fugefarve.
- Lav vandabsorbering fra fliser/underlag = lysere fugefarve.
- Lang udtørringstid = lysere fugefarve.
- For meget tilsat vand ved afvaskning = lysere fugefarve.
- Hærdningsfugtighed 80-90% = mørkere fugefarve.
- For lidt tilsat blandingsvand = mørkere fugefarve.
- Høj vandabsorbering fra fliser/underlag = mørkere fugefarve.
- Kort udtørringstid = mørkere fugefarve.
- Utilstrækkelig blandingstid/hviletid = mørkere fugefarve.
- For lidt tilsat vand ved afvaskning = mørkere fugefarve.

Kilder: Custom Building Products · Svenska Kakel

Udskiftning

AF CEMENTBASEREDE FUGER

I tilfælde hvor en cementbaseret fuger er beskadiget, eller fugens udseende ikke længere er tilfredsstillende, kan det være nødvendigt at skifte fugen i der berørte område. Reparationer i flise-/klinge belægninger er altid forbundet med risiko for beskadigelse af klinge-/flise, og reparationen bør udføres med omhu og præcision. Ved fuger udskiftning anbefales det at udføre en prøve, specielt ved større opgaver.

1

Der monteres tape omkring de fuger der ønskes udskiftet.

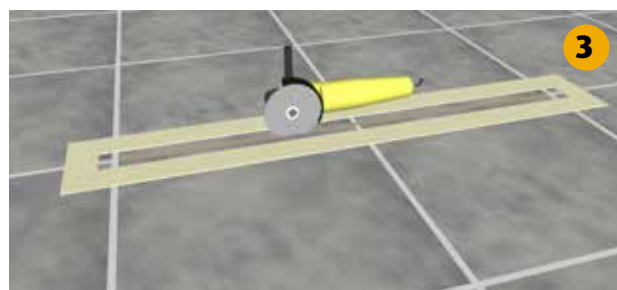
2

Dybde af den eksisterende fuger bestemmes. Vi anbefaler at dybdebestemmelsen foretages med en manuel fugekradser (fugesav) for at mindske sandsynligheden for beskadigelse af en eventuel vådrumsmembran. Der udkradses et mindre stykke fuger. Den maksimale dybde af fugen antages som værende lig med flisens/klinkens tykkelse. Dybden bør være minimum 4-5mm.

3

De involverede fuger udkradses, og der anvendes eksempelvis en manuel fugekradser (fugesav), eller en elektrisk fugekradser/minivinkelsliber/multicutter. Det er typisk en fordel at anvende værktøj med dybdestop/land for at sikre at udkradsning af den eksisterende fuger ikke bliver dybere end planlagt. Når der udkradses/skæres, er det vigtigt at være forsigtig langs flise/klinge for at undgå beskadigelse af flise/klinge. Dybden bør være minimum 4-5mm.

4

Efter udkradsning rengøres fugerillen, og mærkeringsstapen fjernes. Det anbefales at fugte/vandmætte området inden den nye fuger udføres på sædvanlig vis.

Udskiftning

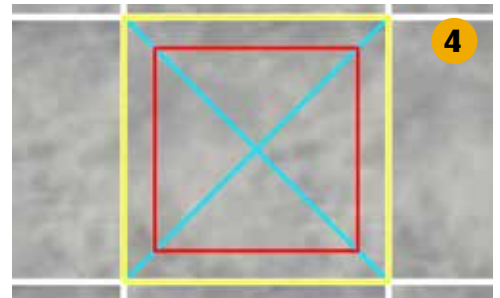
AF FLISE

I tilfælde hvor en flise- eller klinker er beskadiget, eller flisen/klinkens udseende ikke længere er tilfredsstillende, kan det være nødvendigt at skifte flisen/klinken. Reparationer i flise-/klinker belægninger er altid forbundet med risiko for beskadigelse af tilstødende klinker-/flise, og reparationen bør udføres med omhu og præcision.

4

For at undgå skadeudbredelse, som eksempelvis beskadigelse af en eventuel vådrumsmembran, er det vigtigt ikke at skære for dybt. Bestem derfor tykkelsen af flisen/klinken (se metodeeksempel under udskiftning af fuger) som det første skridt. Herefter skæres et snit i fugen rundt om rundt om flisen/klinken (GUL). De næste snit (RØD) skæres ca. 20mm inde på flisen, parallelt med flisens/klinkens kant. Herefter skæres diagonale snit ud til flisens kant (BLÅ). Ved større fliser kan det være fordelagtigt, at skære flere snit indenfor det røde område.

5

Flisen/klinken fjernes med mejsel, og dette gøres fra midten og ud mod flisens kant. Eventuelle rester af fugemateriale og fliseklæb fjernes så forsigtigt, at den underliggende vådrumsmembran ikke beskadiges. Hvis membranen beskadiges, se reparationsvejledning næste side.

6

Den nye flise monteres med fliseklæb. Mængden af fliseklæb justeres således at flisens overside er plan med gulvets overflade.

7

Efter fliseklæb er hærdet, fuges der omkring flisen. Vedrørende eventuelle farveforskelle i cementbaserede fuger, se side 11.

Reparation

AF VÅDRUMSMEMBRAN

Beskadigelse af vådrumsmembranen kan forekomme i forbindelse med udskiftning af fliser/klinker. Det vil altid være fordelagtigt at undgå beskadigelse af vådrumsmembran. I fald vådrumsmembranen er beskadiget i forbindelse med udskiftning af flise, kan reparation udføres jævnfør nedenstående anvisninger. For begge metoder oprettes og primes underlaget bag vådrumsmembranen, efter behov.

Metode A

Det beskadigede område påføres den valgte vådrumsmembran. Det vil typisk være nemmest at anvende pensel eller mindre malerrulle ved brug af LIP VS30. Anvendes LIP 2K Vådrumsmembran anbefales det at anvende en mindre spartel afhængig af de givne pladsforhold. Efter vådrumsmembranen er hærdet, monteres flise med klæb i passende lagtykkelse. Når fliseklæb er hærdet, fuges der på sædvanlig vis.

Metode B

Med denne metode anvendes udelukkende LIP 2K både som membran og klæb. LIP 2K oprøres jf. produktinformation, og påføres både det berørte område, på bagsiden af flisen. Flisen monteres "våd-i-våd". Når LIP 2K er hærdet, fuges der på sædvanlig vis.

Montagegennembrydninger

Det kan ikke altid undgås at gennembryde det vandtætte lag, eksempelvis i forbindelse med montage af kroge, holdere, forhæng, støttegreb etc. Udstyr monteres således, at risikoen for at gennembryde det vandtætte lag er mindst mulig. Der udføres så små gennembrydninger som muligt, i tilfælde hvor gennembrydning ikke kan undgås.

Ved opsætning med dybel og skrue, bør hullets størrelse minimeres. Hullet fyldes med vådrumssilikone, inden der monteres dybel og skrue.

